

[Startside](#) > ... > [Familieretlige Forhold Og Arv](#) > [Forældreansvar, Forældremyndighed Og Samværsret](#) > Finland

Forældreansvar, forældremyndighed og samværsret

Indholdet er leveret af

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Hvad indebærer begrebet "forældremyndighed" i praksis? Hvilke rettigheder og pligter har indehaveren af forældremyndigheden?

Indehaveren af forældremyndigheden har pligt til at sikre en afbalanceret udvikling og trivsel for barnet i overensstemmelse med hans eller hendes individuelle behov og ønsker. Formålet med forældreansvar er således at sikre et tæt og kærligt forhold, især mellem børn og deres forældre.

Børn skal sikres god omsorg og opdragelse samt overvågning og beskyttelse, der svarer til deres alder og udviklingstrin. Børn bør vokse op i et trygt og stimulerende miljø og få en uddannelse, der svarer til deres lyst og ønsker. Børn skal opdrages med forståelse, tryghed og kærlighed.

De må ikke straffes fysisk eller på anden vis behandles urimeligt. Børn bør støttes og opmuntres til at opnå uafhængighed, ansvarlighed og voksenliv. (Lov om forældremyndighed og samværsret 361/1983, afdeling 1).

Indehaveren af forældreansvaret skal sikre trivsel og udvikling som beskrevet ovenfor. Med dette formål har han eller hun ret til at træffe beslutninger vedrørende omsorgen for barnet og dets opdragelse, bopæl og andre personlige forhold. Når der skal træffes en beslutning, bør barnets synspunkter tages i betragtning.

2 Hvem har normalt forældremyndigheden over et barn?

Hvis forældrene til et barn er gift på tidspunktet for barnets fødsel, har de begge forældremyndighed. Hvis forældrene ikke er gift på tidspunktet for barnets fødsel, har moderen forældremyndigheden. Forældrene kan blive enige om, hvem der har forældremyndigheden i forbindelse med bekræftelsen af faderskabet. Hvis den ene af forældrene alene har forældremyndigheden over barnet, og forældrene derefter gifter sig, får begge forældre forældremyndigheden.

3 Kan der udpeges en anden person i stedet for forældrene, hvis disse ikke kan eller ikke ønsker at udøve forældremyndigheden over deres børn?

En domstol kan tildele forældremyndigheden over barnet til en eller flere personer med disses samtykke i tillæg til eller i stedet for forældrene. Afgørelsen skal være baseret på barnets tarv, og kun hvis der foreligger tvingende grunde set ud fra barnets synsvinkel til at tildele forældremyndigheden til en anden person end forældrene. Hvis forældrene er afgået ved døden, skal socialudvalget træffe foranstaltninger for tildeling af forældremyndigheden over barnet.

4 Hvordan reguleres spørgsmålet om forældremyndigheden, hvis

forældrene bliver skilt, eller deres forhold opløses?

Forældremyndighed og samværsret skal altid organiseres med barnets tarv for øje, og således at disse rettigheder kan udøves bedst muligt i fremtiden. Forældrene kan indgå en forældremyndighedsaftale. Hvis forældrene ikke kan nå til enighed, skal tvisten indbringes for en domstol.

5 Hvilke formaliteter skal overholdes, for at en aftale mellem forældrene om forældremyndighed bliver juridisk bindende?

Aftalen om forældremyndighed over barnet og samværsret skal udarbejdes skriftligt og fremsendes til godkendelse hos de lokale sociale myndigheder. De sociale myndigheder skal sikre, at aftalen varetager barnets tarv bedst muligt. En aftale, som er godkendt af det sociale nævn, er gyldig og kan fuldbyrdes på samme måde som en endelig retsafgørelse.

6 Hvilke alternative konfliktløsningsmuligheder findes der, hvis forældrene ikke kan nå til enighed om en aftale om forældremyndigheden?

Hvis ægtefællerne ikke kan nå til enighed, kan de anmode om bistand fra en kommunal børnemedarbejder eller en familiemægler. Børnemedarbejdere yder vejledning til forældre og har beføjelse til at godkende aftaler mellem dem. En aftale, der er bekræftet af en børnemedarbejder, sidestilles med en endelig retsafgørelse. Familiemæglere bistår forældre med at løse deres konflikter gennem forhandling. Mægleren kan også yde bistand med udarbejdelsen af aftaler. Familiemæglere skal være særligt opmærksomme på at sikre eventuelle mindreåriges tarv i familien.

Retten beslutningsbeføjelse dækker forældremyndighed, boligforhold, samværsret og betaling af underholdsbidrag. (Lov om mægling i civilretlige sager og bekræftelse af forlig ved de almindelige domstole 394/2011, afdeling 10). Retsmægling er en særskilt procedure i forhold til retssager. Retsmægling kan begynde, når en verserende sag ved retten henvises til retsmægling eller ved direkte begæring fra parterne i tvisten. Mægleren er en dommer, der bistås af en sagkyndig, normalt en psykolog eller en socialarbejder. En bekræftet aftale sidestilles med en retsafgørelse. Hvis der ikke kan opnås enighed, sendes sagen tilbage til retten, eller retten afslutter sagen.

7 Hvilke spørgsmål vedrørende barnet kan dommeren afgøre, hvis forældrene går til domstolene?

Retten beslutningsbeføjelse dækker forældremyndighed, boligforhold og samværsret. Om nødvendigt kan retten også træffe afgørelse om værgens rettigheder og pligter samt om fordeling af opgaver mellem værgere. Ved afgørelser om samværsret skal domstolen opstille detaljerede bestemmelser om betingelserne for samvær og om, hvem barnet skal bo hos. Betaling af underholdsbidrag kan også bestemmes i forbindelse med afgørelsen af spørgsmålet om forældremyndigheden.

8 Hvis den ene af forældrene får tilkendt forældremyndigheden alene, betyder det så, at vedkommende kan træffe beslutninger om alle forhold omkring barnet uden først at rådføre sig med den anden part?

Hvis kun én person har forældremyndigheden, træffer hun eller han alene alle beslutninger vedrørende omsorgen for barnet. I afgørelser om forældremyndighed kan retten dog fastsætte bestemmelser om eneindehaverens rettigheder og forpligtelser, bl.a. om retten til at ændre barnets bopæl.

9 Hvad betyder det i praksis, hvis domstolen tillægger forældrene fælles forældremyndighed over et barn?

Indehavere af fælles forældremyndighed deler ansvaret for alle spørgsmål vedrørende barnet. Hvis indehaverne

af forældremyndigheden bor hver for sig, er den forælder, som barnet på et givet tidspunkt opholder sig hos, ansvarlig for beslutninger om barnets dagligdag. Beslutninger om mere betydningsfulde anliggender kræver derimod samtykke fra begge indehavere af forældremyndigheden. Disse anliggender kan f.eks. være ændring af barnets tilhørsforhold til trossamfund, bopæl, udstedelse af pas, beslutninger vedrørende uddannelse samt sundheds- og sygepleje.

10 Til hvilken domstol eller anden myndighed skal jeg indgive anmodning om forældremyndighed? Hvilke formaliteter skal overholdes, og hvilke dokumenter skal jeg vedlægge min anmodning?

Man anlægger en sag om forældremyndighed og samværsret ved at indgive en skriftlig begæring herom til retten i første instans (käräjäoikeus/tingsrätt) i den retskreds, hvor barnet har bopæl. Begæringen kan indgives af barnets forældre i fællesskab, den ene af forældrene, barnets værge eller det sociale nævn. Begæringen skal indeholde krav og begrundelser samt være vedlagt eventuelle dokumenter, der ønskes anvendt som bevis. Den skal underskrives og indgives til retten i første instans enten personligt eller af en bemyndiget repræsentant. Den kan også sendes pr. post eller fax. Sagen er anlagt, når retten i første instans har modtaget begæringen.

11 Hvilken procedure anvendes i disse tilfælde? Findes der en hasteprocedure?

Ved behandling af sager om forældremyndighed finder loven om forældremyndighed og samværsret anvendelse. I overensstemmelse med denne lov skal retten ved behandling af en sag vedrørende forældremyndighed og samværsret give barnets forældre og værge mulighed for at blive hørt. Barnet kan blive hørt i retten, hvis dette af tungtvejende årsager er nødvendigt for afgørelsen af en sag. Desuden får retten normalt en redegørelse for barnets situation fra kommunens sociale nævn.

Når sagen er anlagt, kan retten træffe en foreløbig kendelse om, hvem barnet skal bo hos, samt fastsætte samværsret og betingelser i denne forbindelse. Under særlige omstændigheder kan retten tildele midlertidig forældremyndighed, indtil sagen er endelig afgjort. En foreløbig retskendelse kan ikke kæres. Den er gyldig, indtil retten træffer en endelig afgørelse.

12 Kan jeg få retshjælp?

Der ydes retshjælp i sager om forældremyndighed. Adgang til retshjælp afhænger af personlig indkomst. Yderligere oplysninger om retshjælp i Finland findes [her](#).

13 Kan en afgørelse om forældremyndighed appelleres?

En afgørelse truffet af retten i første instans kan appelleres til appeldomstolen (hovrätt/hovioikeus).

14 I visse tilfælde kan det være nødvendigt at gå til en domstol eller en anden myndighed for at få en retsafgørelse om forældremyndighed fuldbyrdet. Hvilken procedure anvendes i disse tilfælde?

Afgørelser om forældremyndighed fuldbyrdes ifølge lov om fuldbyrdelse af afgørelser om forældremyndighed og samværsret (laki lapsen huoltoja tapaamisoikeutta koskevan päätöksen täytäntöönpanosta 619/1996). Begæring om fuldbyrdelse skal ske skriftligt til retten i første instans i den retskreds, hvor barnet eller modparten har bopæl. Begæring om fuldbyrdelse af en afgørelse vedrørende forældremyndighed kan dog indgives til fogedinstitutionen (utsökningsväsendet/ulosottoimi), hvis der er gået mindre end tre måneder, siden afgørelsen blev truffet. Afgørelsen skal vedlægges begæringen.

Når retten har modtaget begæringen samt modpartens redegørelse, udpeger retten sædvanligvis en mægler fra det sociale nævn til at mægle i sagen. Mægleren kontakter forældrene og drøfter spørgsmålet med dem og, om muligt, med barnet. Mægleren forsøger også at afholde et fælles møde med begge forældre. Mægleren aflægger

herefter rapport til retten, der derpå træffer afgørelsen. Retten kan desuden foranstalte, at barnet bliver undersøgt af en læge.

Hvis retten beslutter, at afgørelsen om forældremyndighed skal fuldbyrdes, er den anden part forpligtet til at overgive barnet. Afgørelsen kan styrkes med en betinget bøde. Som en sidste udvej kan barnet tvangsfjernes fra den part, der nægter at efterkomme afgørelsen.

Har retten i første instans foranstaltet, at et barn tvangsfjernes, kan mægling dog fortsat anvendes på anmodning af fogeden.

15 Hvad skal jeg gøre for at få en afgørelse om forældremyndighed, der er truffet af en domstol i en anden medlemsstat, anerkendt og fuldbyrdet i denne medlemsstat?

[Rådets forordning \(EF\) nr. 2201/2003](#) finder anvendelse ved anerkendelse af en afgørelse om forældremyndighed truffet i en anden EU-medlemsstat, der falder ind under forordningens anvendelsesområde. Forordningen finder ikke anvendelse i Danmark.

I overensstemmelse med forordningen skal en dom om opløsning af ægteskab, der er truffet i et andet medlemsland, anerkendes i de øvrige medlemsstater, uden at der stilles krav om anvendelse af en særlig procedure. En berettiget part kan dog anmode om at få fastslået, at dommen skal anerkendes eller ikke skal anerkendes. I Finland skal en sådan anmodning indgives til retten i første instans i den retskreds, hvor barnet har sin bopæl.

Afgørelser om forældremyndighed, der er truffet i Danmark, samt afgørelser, der er truffet i Sverige, men som ikke falder ind under den ovennævnte forordning, fuldbyrdes i overensstemmelse med den nordiske domslov fra 1977 (laki yksityisoikeudellista vaatimusta koskevien pohjoismaisten tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta 588/1977). Der sker ingen særskilt stadfæstelse af anerkendelsen af en afgørelse. En begæring om fuldbyrdelse skal indgives til retten i første instans. Alle øvrige udenlandske afgørelser om forældremyndighed anerkendes i Finland uden særskilt stadfæstelse.

Appeldomstolen i Helsingfors (Helsingin hovioikeus) kan dog efter begæring stadfæste, at en afgørelse skal anerkendes eller ikke skal anerkendes, i Finland. En begæring om fuldbyrdelse af en afgørelse om forældremyndighed, der er blevet erklæret gyldig til fuldbyrdelse, indgives til retten i første instans i den retskreds, hvor barnet eller modparten har bopæl eller opholder sig (Se punkt 14 ovenfor for yderligere oplysninger om fuldbyrdelsesprocedurer.)

16 Til hvilken domstol i denne medlemsstat skal jeg henvende mig for at gøre indsigelse mod en afgørelse om forældremyndighed, som er truffet af en domstol i en anden medlemsstat? Hvad er fremgangsmåden i disse tilfælde?

Samme procedure som anført i punkt 15.

17 Hvilken lovgivning finder anvendelse i en sag om forældremyndighed, hvor barnet eller parterne ikke bor i denne medlemsstat eller er af forskellig nationalitet?

Finsk lovgivning finder anvendelse i sager om forældremyndighed, som behandles i Finland.

Denne webside er en del af [Dit Europa](#).

Vi vil gerne have din [feedback](#) om, hvor nyttige informationerne er for dig.

Sidste opdatering: 15/02/2024

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJN-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.